

Bistandsadvokatens rolle og betydning for sagens gang

af advokat Helle Hald

Hvorfor overhovedet bistandsadvokat?

- ★ Det er jo aldrig til at få fat i en?
- ★ Det tager meget lang tid at få en til at komme – og du vil jo gerne hjem, ikk'?
- ★ Har den forurettede virkelig brug for en at holde i hånd?
- ★ Skal de med i retten? - de er der jo kun lige 1/2 time....
- ★ Er de ikke lidt til besvær for hele processen?
- ★ Skal de også have besked om retssagens udfald???
- ★ Behøver tryghed for ofret at koste kr. 1.690 pr. time?

Hvem bliver bistandsadvokat?

- ★ Typisk de beneficerede forsvarere, der bliver beskikket som bistandsadvokat
- ★ Man skal holde sig for øje, at klienterne er
 - ★ Ofre for forbrydelser
 - ★ Ikke kender til/ikke forstår retssystemet
 - ★ Ofte betragter sig selv om sagens hovedperson
 - ★ Ofte generelt er dårligt stillet
 - ★ Har mange spørgsmål
- ★ Der er i 2017 taget skridt til at få etableret lister, cfr. hjemmel til tilkaldeordning i rpl. §741b stk. 4

Hvem kan få en bistandsadvokat

- ★ Løbende udvidelse af bistandsadvokatorordningen, jf. rpl. kap. 66a
- ★ Siden 1. juli 2005 obligatorisk i sager om alvorlige seksuelle overgreb (§ 210, § 216, § 222, stk. 2 samt § 223, stk. 1)
- ★ I sager om vold, menneskehandel, røveri, tvang, frihedsberøvelse, bistand til efterladte, chikane mv. kun hvis forurettede/advokat beder om det
- ★ Ofre for voldtægt og grovere personforbrydelser begået i udlandet skal have hjælp af dansk politi og kan få beskikket en bistandsadvokat (RM meddelelse fra 2012)

Lovændring pr. 1. juli 2005

- ★ Beskikkelse med mindre den forurettede – efter at have modtaget vejledning - frabeder sig dette.
- ★ Lejlighed til at tale med en bistandsadvokat inden politiafhøringen, med mindre forurettede frabeder sig dette.
- ★ Ved afhøring af forurettede hos politiet skal være en bistandsadvokat til stede, med mindre forurettede frabeder sig dette.
- ★ Præcisering af, at adgangen til dokumenter under sagens efterforskning omfatter andet materiale vedrørende forurettede end blot dennes forklaring til politiet, herunder ikke mindst lægelige udtalelser.

Bistandsadvokatens opgaver (1)

- ★ At støtte, bistå og vejlede ved afhøring hos politiet
 - ★ Forklare reglerne hvis familie/kæreste
 - ★ Supplere med vigtige spørgsmål
 - ★ Hindre §185-spørgsmål
 - ★ Tillade de svære spørgsmål
 - ★ Læse sammen med forurettede
- ★ At kræve/deltage i videoafhøring af børn/unge
- ★ At vejlede om, hvad der sker på efterforskningsstadiet, anklagemyndighedens overvejelser, klage over påtaleopgivelser mv.
- ★ At orientere om fristforlængelser?

Bistandsadvokatens opgaver (2)

- ★ At vejlede om muligheden for psykologbistand og anden særlig hjælp
- ★ At vejlede om forsikringer, erstatning, sygemelding mv
- ★ At udarbejde erstatningsopgørelse, indhente dokumentation og/eller egentlige erklæringer (hvem skal betale?)
- ★ At fremsætte kravet overfor retten mfl.

Bistandsadvokatens opgaver (3)

- ★ At vejlede om forløbet af retsmødet samt bistå forurettede i retten
- ★ At fremsætte evt. begæringer om
 - ★ Navneforbud – eller er §1017b nok?
 - ★ Lukkede døre, ofte §29a-sag
 - ★ Tiltaltes tilstedeværelse – og måske endda bede om en afklaring før retsmøde, jf. §845
- ★ At passe sine få processuelle rettigheder, jf. § 185 stk. 2
- ★ At håndtere presse?
- ★ At varetage sagen ved Erstatningsnævnet

Så - hvorfor bistandsadvokat?

- ★ Bistandsadvokatens tilstedeværelse letter ofte afhøringen – de forurettede forstår ikke sproget – og letter vel også retssagen
- ★ Hvis tilstede straks; stoppe en "falsk" anmeldelse
- ★ Bistandsadvokaten er den eneste person, der følger offeret hele sagen igennem
- ★ Domfældelsesraten for voldtægt fordobles fra 32 % til 63 %
- ★ Det er en styrkelse af retsfølelsen og retssikkerhed for alle

Hvorfor (fortsat)

Kan forhåbentlig forklare eller hindre spørgsmål som:

- ★ "Hvorfor G-strengstrusser?" (er mode ukendt ved politiet?)
- ★ "Hvorfor havde du højhælede sko på for at købe cigaretter?" (forurettede ejede ikke flade sko)
- ★ "Kan du ikke selv se, hvilke signaler en våd T-shirt sender" (hvornår har en 13-årig kunne det?)
- ★ "Går du altid sådan klædt, når du er i byen?" (nedringet er faktisk stadig moderne)
- ★ "Lagde du selv op?"
- ★ "Du kan jo nok forstå, at det er alvorligt, hvis det ikke er sandt, ikk'?" (har aldrig hørt nogen sige; nej, det vidste jeg ikke...)
- ★ Eller som jeg har hørt i 2017; "vi skal bare lige tjekke om det er dig, der er skingrende sindssyg" (sagt til en nøgen kvinde, der sad i sin opgang...)

